

A smiling woman with dark hair, wearing a light grey long-sleeved top, is leaning her chin on her hand on a white kitchen countertop. In the background, a modern kitchen sink with a chrome faucet is visible. The overall scene is bright and clean.

Nytt kök. Alltid!

Skötselråd

Natursten

NORDISKA STENGRUPPEN

Skötsel och underhåll

Granit

Granit är ett tåligt material. Det tål hög värme och håller sin glans även om den utsätts för hårda slitagepåfrestningar och starka medel. I en del granitsorter kan det finnas små porer, speciellt i grovkorniga sorter. Detta är inget fel utan hör till granitens natur. De olika granityperna tål bäst miljön i köket och alla slag av rengöringsmedel kan användas. Inte heller behöver man vara aktsam med sura ämnen eller kemikalier. Granit är också hårdare och därför mindre känsliga för repor.

Marmor och Kalksten

Vid skötsel av marmor och kalksten bör man tänka på att de är känsliga för syror. Därför ska man aldrig använda sura rengöringsmedel inomhus. Medel för avlägsnande av kalkbeläggningar, som exempelvis toalettrensmedel är skadliga och orsakar fräskador. Andra sura vätskor som vin, ättika, vinäger, fruktjuice, kolsyra etc är också skadliga. Framför allt är polerade ytor känsliga där matta, etsade fläckar lätt uppstår.

Rengöring

För rengöring och underhåll av inredningar som bänkskivor, bordsskivor, fönsterbänkar i Granit, Marmor och Kalksten kan man använda vanligt rengöringsmedel typ, grönsåpa eller allrent. Man får tänka på att dessa ytor ofta är polerade och därför är de, speciellt marmor och kalksten, särskilt känsliga för sura vätskor.

Nya Bänkskivor

När köksbänkskivan är ny och ihoplimmade i skarvarna av oss kan det förekomma en hinna i skarvarna. Denna hinna tar man bort genom att torka med med cellulosaörtunning och hushållspapper. Nylagda bänkskivor i kök och badrum, bordsskivor och fönsterbänkar bör oljas in med en tunn, fin olja typ symaskinsolja (obs, ej matolja) tre gånger med en veckas mellanrum. Stryk ett tunt lager på stenen och låt det ligga över natten. Torka sedan skivan som vanligt. Därefter rekommenderas att göra detta ett par gånger om året för att behandla och mätta ytan.

Golv och Trappor

Små ytor städas vanligen för hand med torr- eller fukt-moppning eller dammsugning. Vid fuktmoppning skall moppen vara mycket lätt fuktad så att den ej lämnar någon väta efter sig på golvet.

Är stenytan inte polerad användes lämpligen ytskyddande rengöringsmedel, typ såpa, tvål-tvättvax, tvätt-polish etc. Dessa medel ger, vid upprepad användning, stenytan en impregnering som skyddar mot smutsinträning, skadliga salter etc. Tänk på att inte överdosera för då uppstår en kladdig yta.

Granit är ett tåligt material och kan användas som golv utan några problem. Vad det gäller marmor och kalksten bör man tänka på att nylagda golv som tas i bruk på vintern är känsliga för salter bla från tösaltning utomhus. Sådana salter kan tränga ner i stenens ytskikt och orsaka kristallisationsprängning av ytan. Golvytor där sådana salter följer med skorna in och rinner av tex innanför entrédörrar kan i förebyggande syfte behandlas med polish eller annan impregnering före vintersäsongen. På polerade ytor bör man dock ej använda de ytskyddande medlen då de ger upphov till missprydande filmbildning på ytan. I stället bör endast allrengöringsmedel tillsättas tvättvattnet.

Fläckborttagning

Något universalmedel för fläckborttagning på sten finns inte. Orsakerna till fläckarna varierar, liksom stenen, varför medlet måste anpassas till fläckens art och stensort. Stensortens känslighet för fläckning varierar också. Granit är ett mycket tåligt material och behåller sin glans även om den utsätts för hårda slitagepåfrestningar. Marmor och kalksten är känsligare och där bör man tänka på att en polerad yta slår ifrån sig en del fläckar bättre än andra ytbearbetningar, men mattas å andra sidan av vissa ämnen.

I regel ökar svårigheten att avlägsna fläcken med dess ålder. Ju snabbare motåtgärder sätts in, desto större är chansen att resultatet ska bli gott. En vanlig missuppfattning är att sten ska tvättas med syra. Vanligen har dock syran mycket större verkan på stenen än på fläcken. Syror bör alltså om möjligt undvikas.

www.stengruppen.se